

Naujai pradėjusių lankyti darželį vaikų adaptacijos ypatumai

Vaikų tėvų apklausos rezultatų analizė

Pristatymą parengė psichologės:
Rima Klasavičienė
Paulina Bučinskaitė

Bendra informacija apie adaptaciją

- Vaikų adaptacija prasideda tada, kai vaikas lieka be tėvelių grupėje.
- Dažnu atveju vaikams būna lengviau įveikti adaptacijos sunkumus, negu jų tėvams.
- Vaiko verkimas – tai vienintelis būdas išreikšti savo nerimą.
- Kuo vaikas savarankiškesnis pagal savo amžių, tuo jam lengviau įveikti adaptacijos iššūkius.
- Pagrindiniai adaptacijos principai (atsisveikinimo ritualai, laiko terminas, savarankiškumas, emocinis ryšys, nuoseklumas).

Tyrimą atliko

Socialinė pedagogė Renata Rutkauskienė
Socialinė pedagogė Aneta Andriušaitienė
Psichologė Rima Klasavičienė
Psichologė Vasarė Kardišauskė
Psichologė Paulina Bučinskaitė

Tyrimo metodologija

Tyrimo tipas. Kiekybinis tyrimas, anketinė apklausa.

Tyrimo instrumentas – struktūruotas klausimynas, sudarytas iš 24 klausimų:

- 22 uždari klausimai su pasirinkimo variantais, iš kurių 5 klausimai buvo su daugybiniu atsakymų variantu;
- 2 atviri klausimai.

Imtis

- Marijampolės vaikų lopšelio-darželio naujai pradėjusių lankyti įstaigą vaikų tėvai;
- Tyrime dalyvavo 113 respondentų.

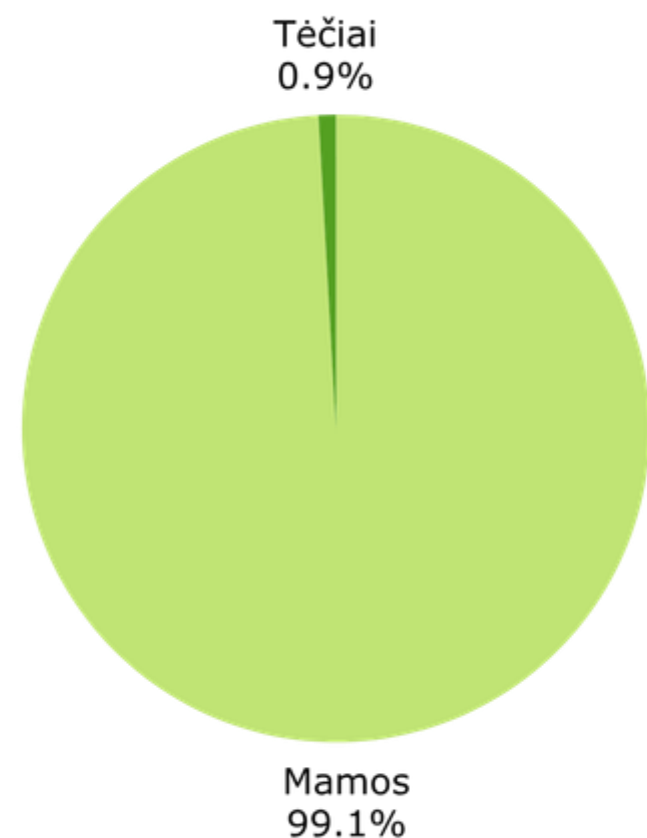
Tyrimo vieta – Marijampolės vaikų lopšelis-darželis, visi skyriai.

Duomenų rinkimo būdas – Elektroninis klausimynas.

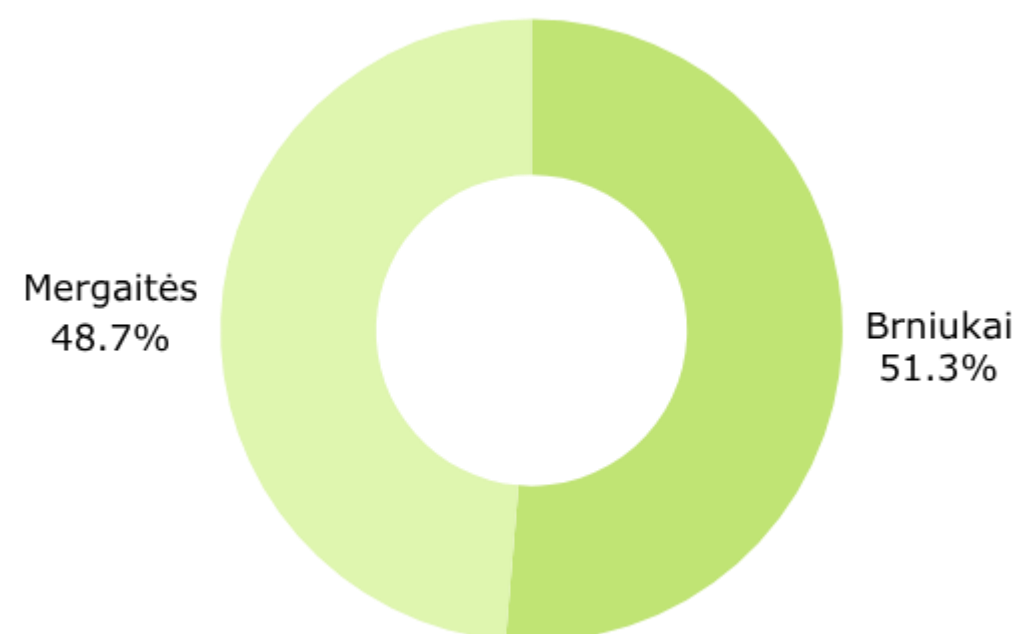
Tyrimo laikotarpis

- Tyrimas vykdytas 2025 m. lapkričio-gruodžio mėn.

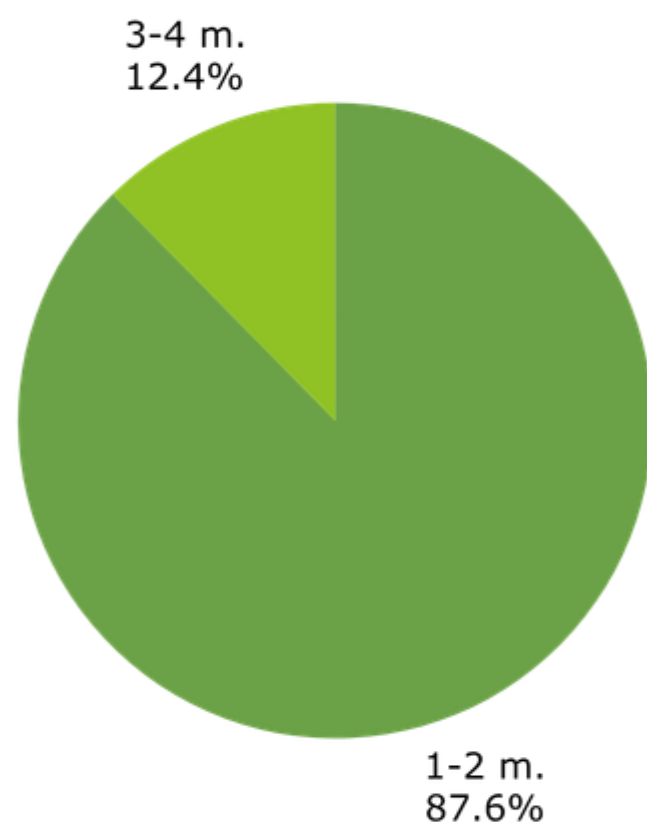
Imties charakteristika



- Didžiąją dalį respondentų sudarė **mamos** (99,1 %), mažąją – tėčiai (0,9 %).

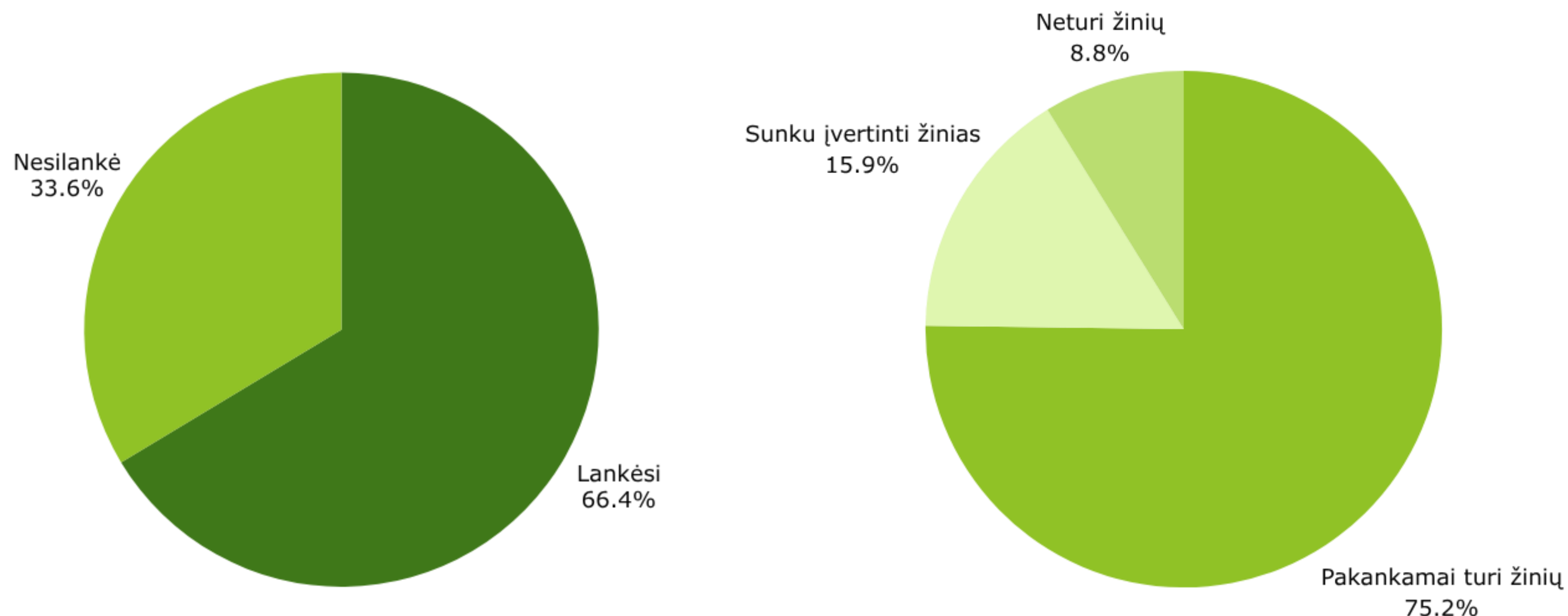


- Tyrime dalyvavusių tėvų atsakymų duomenimis, vaikų pasiskirstymas pagal lytį buvo **gana tolygus**: mergaitės – 48,7 %, bėniukai – 51,3 %.



- Dažniausiai vaikai pradėjo lankyti darželį 1-2 metų amžiaus (87,6 %).

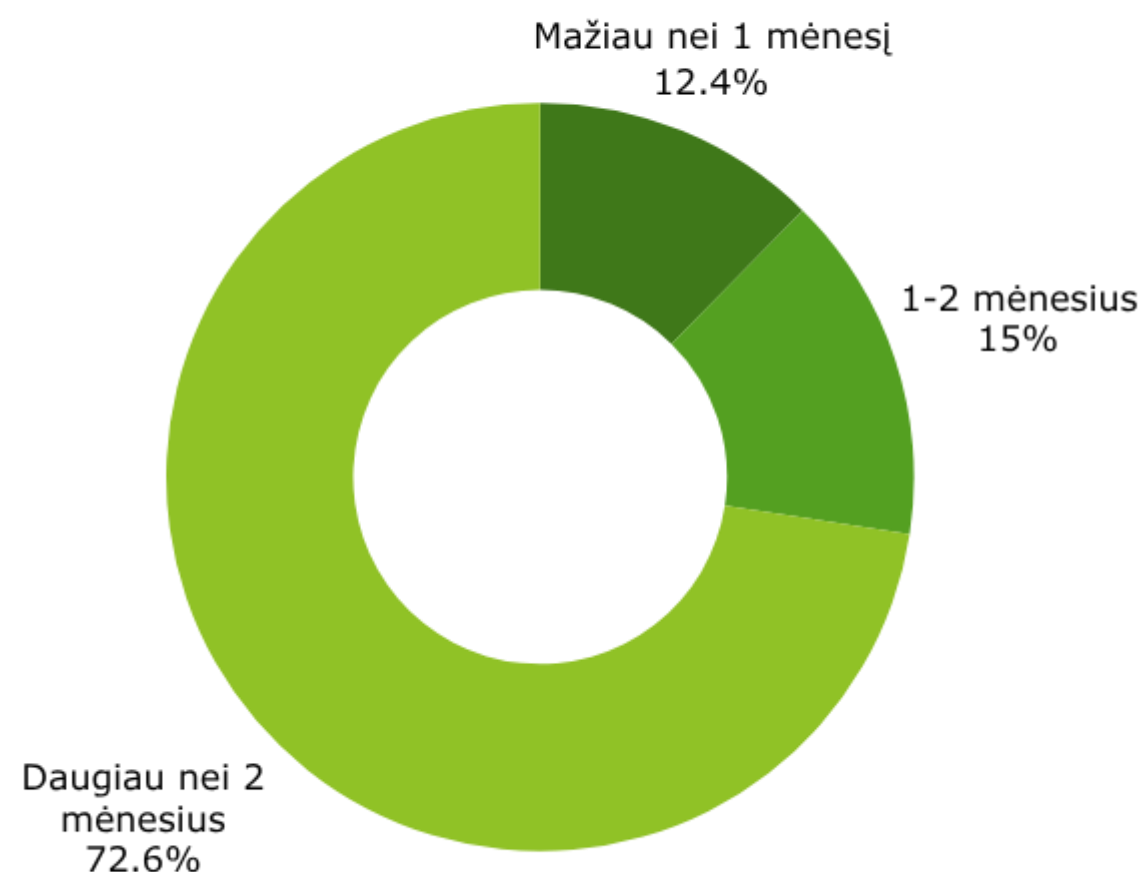
Tėvų pasirengimas ir informuotumas



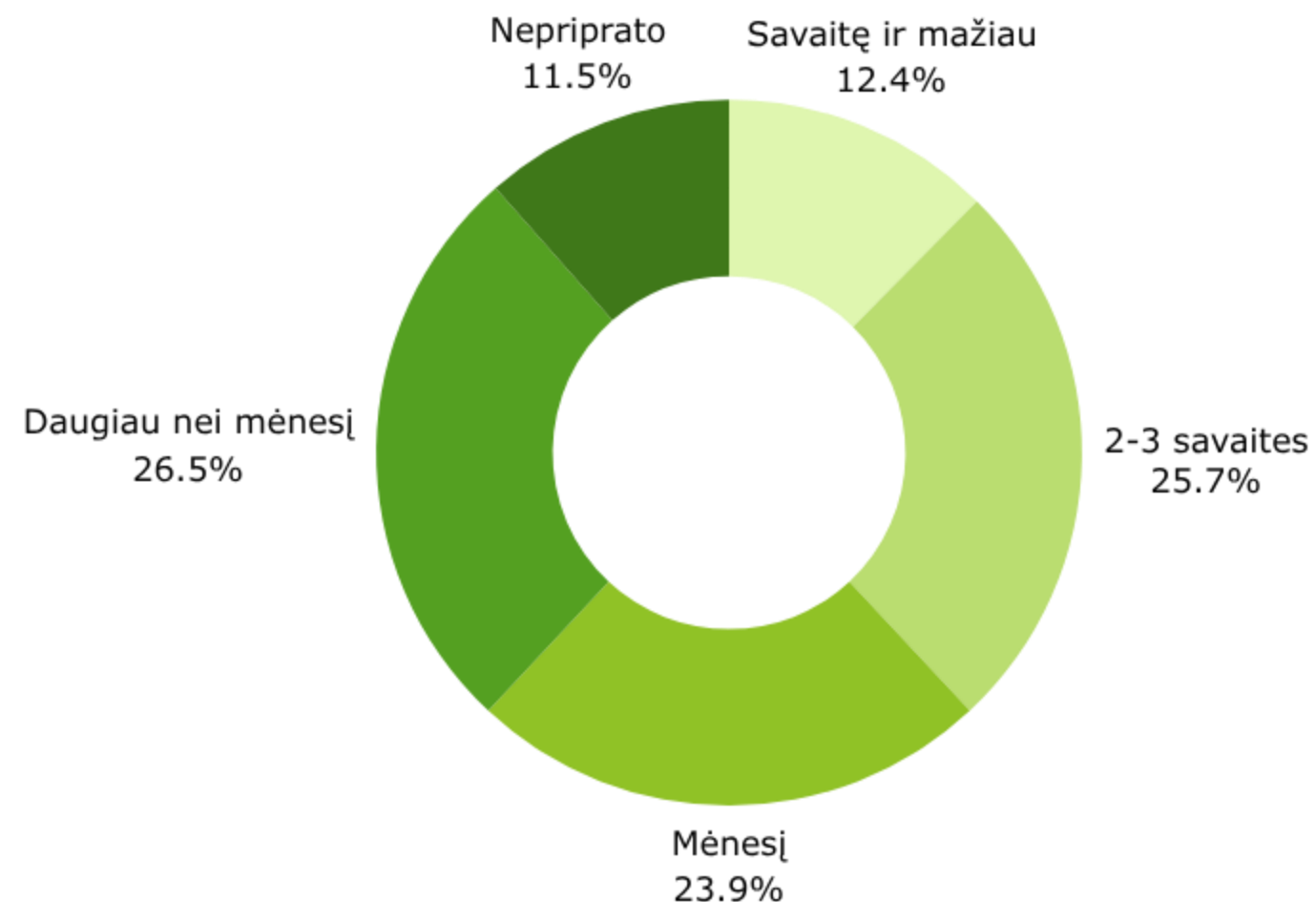
- Tyrimo duomenys rodo, jog kiek didesnė dalis tėvų prieš vaikui pradedant lankyti darželį **lankėsi** (66,4 %) ugdymo įstaigoje.
- Taip pat didžioji dalis respondentų nurodė turintys **pakankamai žinių** (75,2 %) apie vaikų adaptaciją darželyje.

Vaiko patirtis ir adaptacija

Darželio lankymo laikotarpis



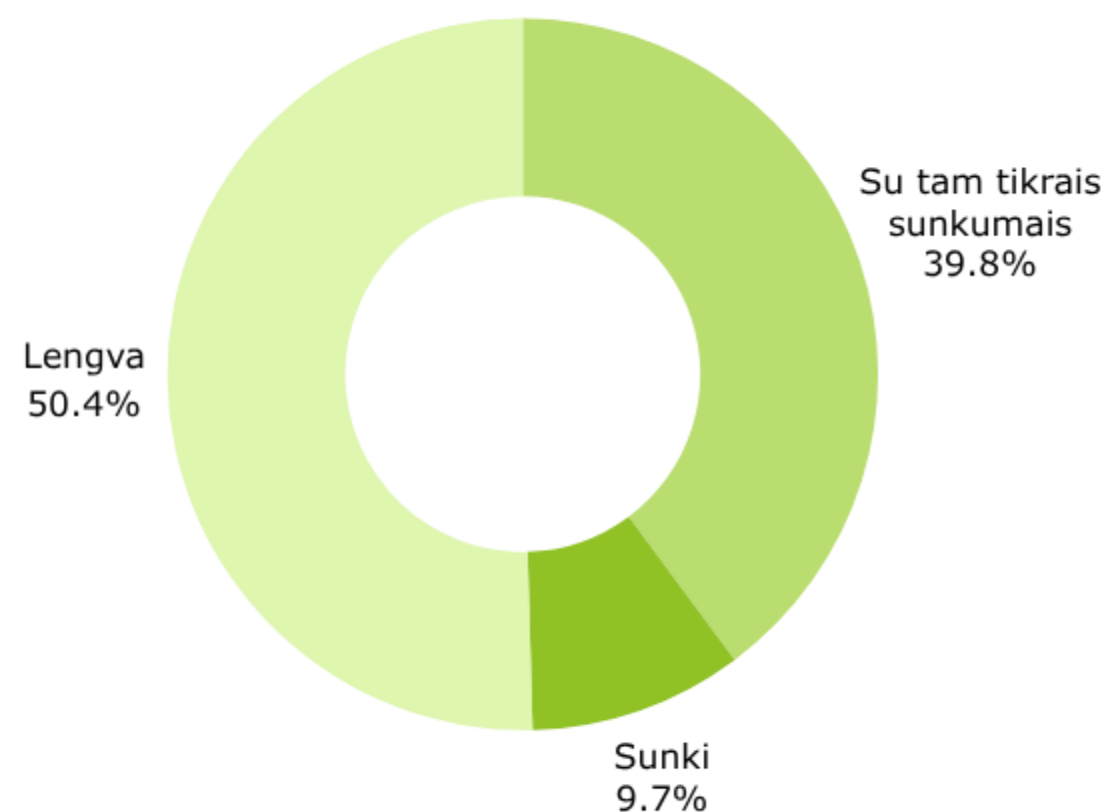
Adaptacijos trukmė



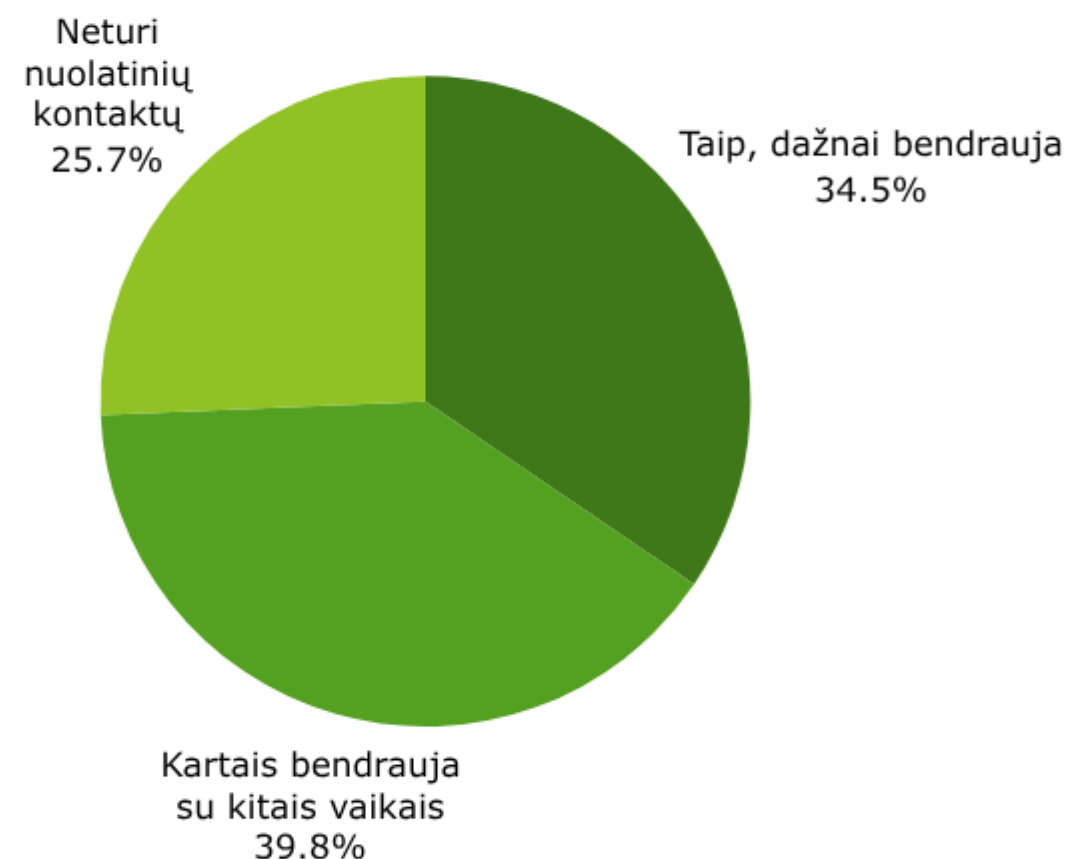
- Tyrimo rezultatai rodo, kad dauguma vaikų darželį lanko jau **daugiau nei 2 mėnesius**.
- Dauguma tėvų atsakė, jog vaikų adaptacija truko **apie mėnesį** laiko **ar trumpiau** (62 %), tuo tarpu mažesnė dalis adaptavosi **daugiau nei mėnesį** (26,5 %) arba **nepriprato prie pokyčių** (11,5 %).

Vaiko adaptacijos niuansai

Vaiko adaptacija



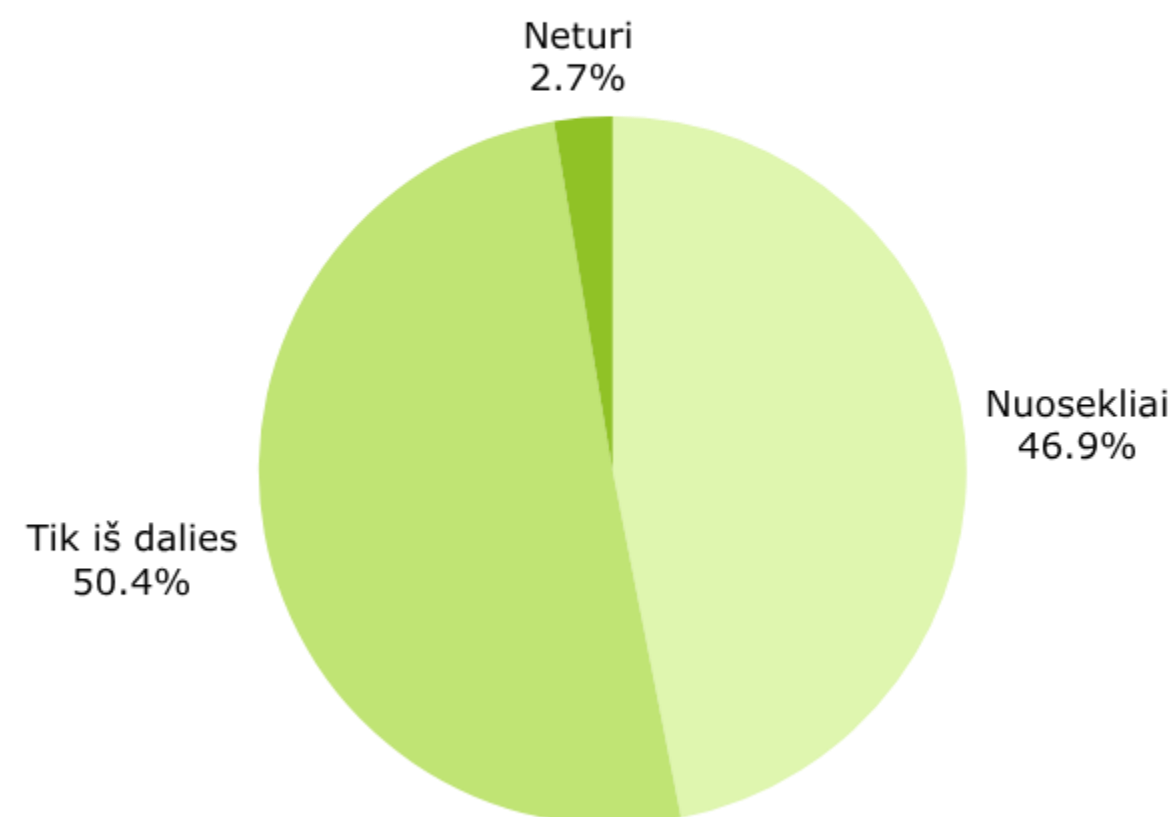
Vaiko socialiniai ryšiai už darželio ribų



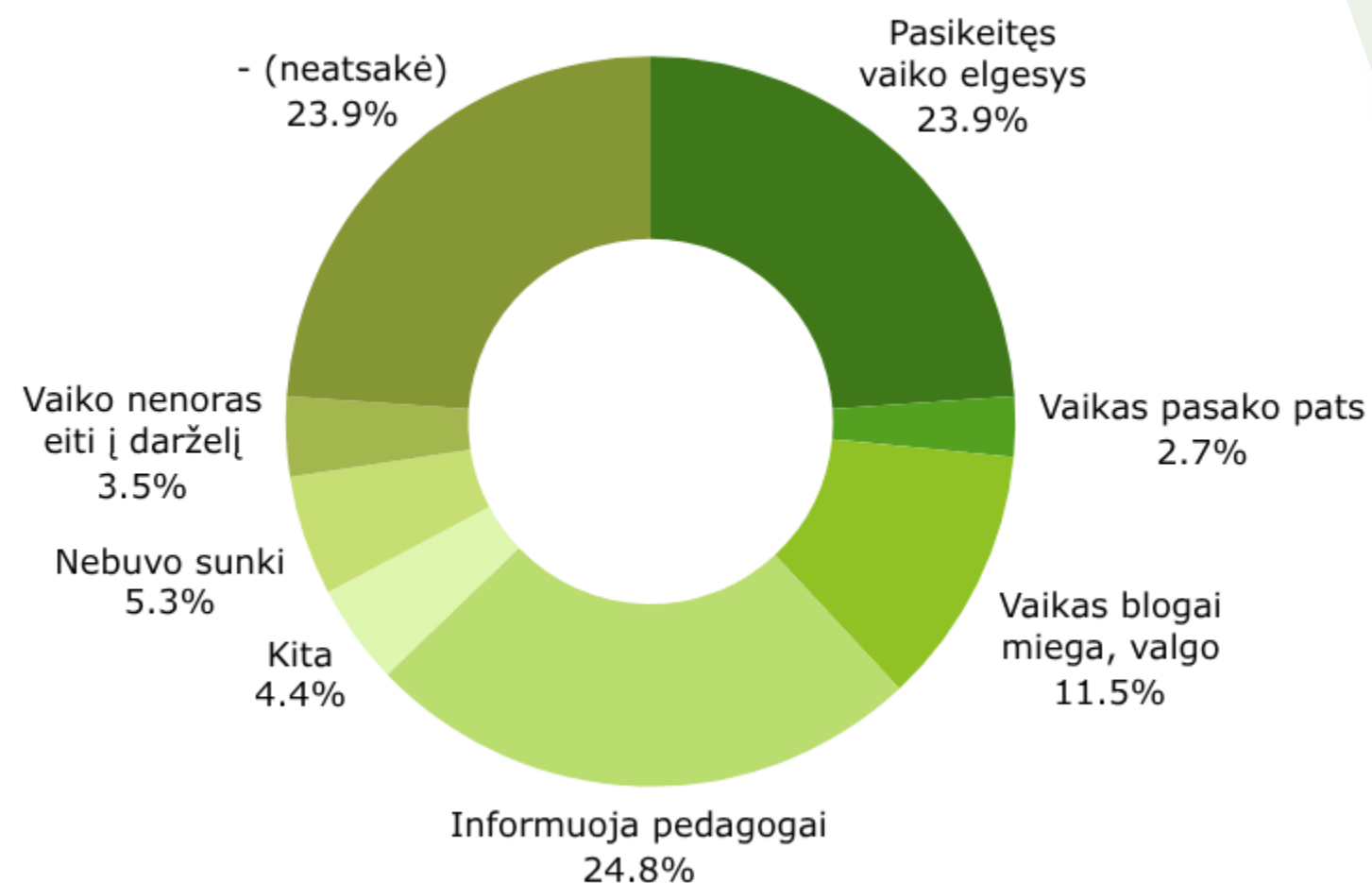
- Tėvai dažniau (50,4 %) savo vaikų adaptaciją darželyje vertina kaip **lengvą**, tačiau nemaža dalis (39,8 %) pažymėjo, jog buvo ir su **tam tikrais sunkumais**.
- Dauguma vaikų **palaiiko socialinius ryšius** už darželio ribų (dažnai bendrauja - 34,5 %; kartais – 39,8 %).
Vis dėlto, 25,7 % vaikų **neturi nuolatinių kontaktų** su bendraamžiais.

Tėvų indėlio raiška

Nuoseklus dienos režimo laikymasis



Informavimo šaltinis



- Daugiau nei pusė tėvų nurodė, kad namuose nuoseklų dienos režimą taiko **tik iš dalies** (50,4 %), o beveik tiek pat apklaustųjų teigė jo laikantis **nuosekliai** (46,9 %). Labai nedidelė dalis (2,7 %) neturi aiškaus režimo.
- Dauguma tėvų anketoje nurodė, jog apie vaiko adaptacijos sunkumus sužinojo iš **pedagogų** (24,8 %), iš **pasikeitusio vaiko elgesio** (23,9 %), bei nemaža dalis visai **neatsakė** į šį klausimą (23,9 %).

Pasikeitimai adaptacijos laikotarpiu

Analizuojant tėvų atsakymus apie vaiko elgesio pokyčius adaptacijos laikotarpiu nustatyta, kad dažniausiai buvo pastebimas **dažnesnis verkimas** (72 %), o kiek rečiau – padidėjęs nerimas (45,1 %).



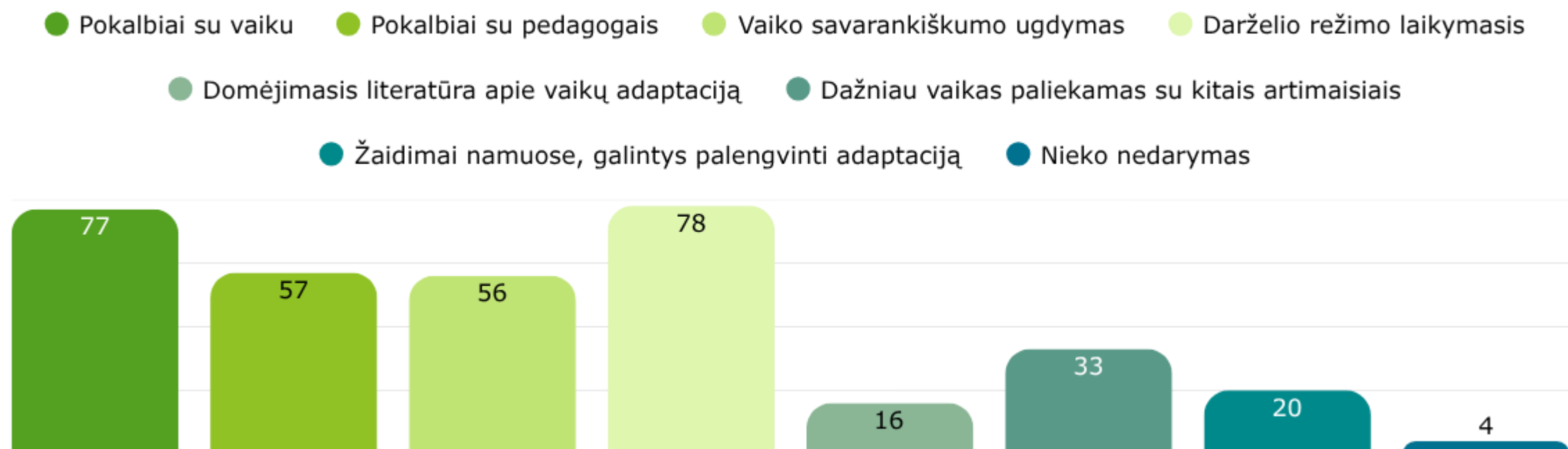
Būdai, palengvinantys vaikų adaptaciją

Tyrimo duomenys rodo, kad siekdami palengvinti vaiko adaptaciją darželyje, tėvai **dažniausiai taikė**

- darželio režimo laikymąsi namuose (69 %),
- pokalbį su vaiku (68,1 %),

rečiau rinkosi

- pokalbį su pedagogais (50,4 %),
- vaiko savarankiškumo ugdymą (49,6 %).



Vaiko savarankiškumas

Dauguma tėvų pasirinkimuose nurodė, jog ugdo pagrindinius vaiko savarankiškumo įgūdžius, labiausiai akcentuodami

- **asmens higieną** (praustis, nusivalyti burną, nosį ir pan. – 83,2 %)
- **gebėjimą susitvarkyti savo daiktus** (žaislus, drabužėlius – 78,8 %).

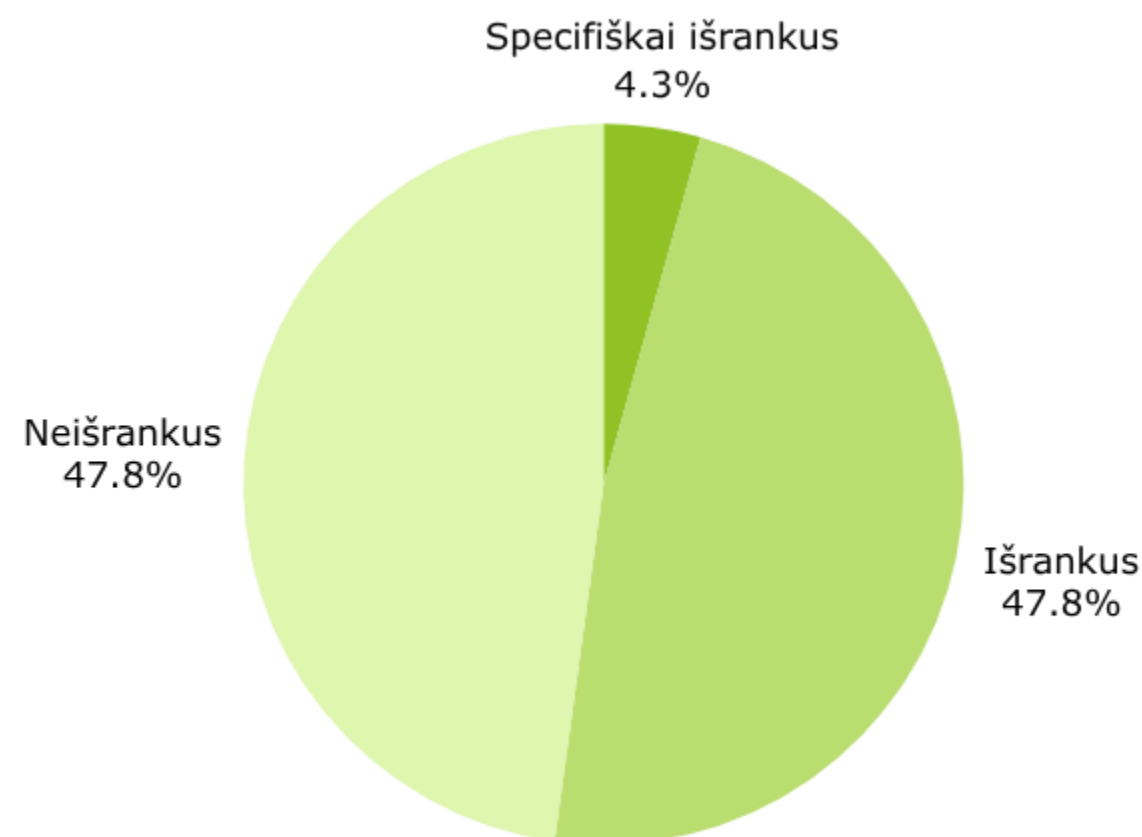
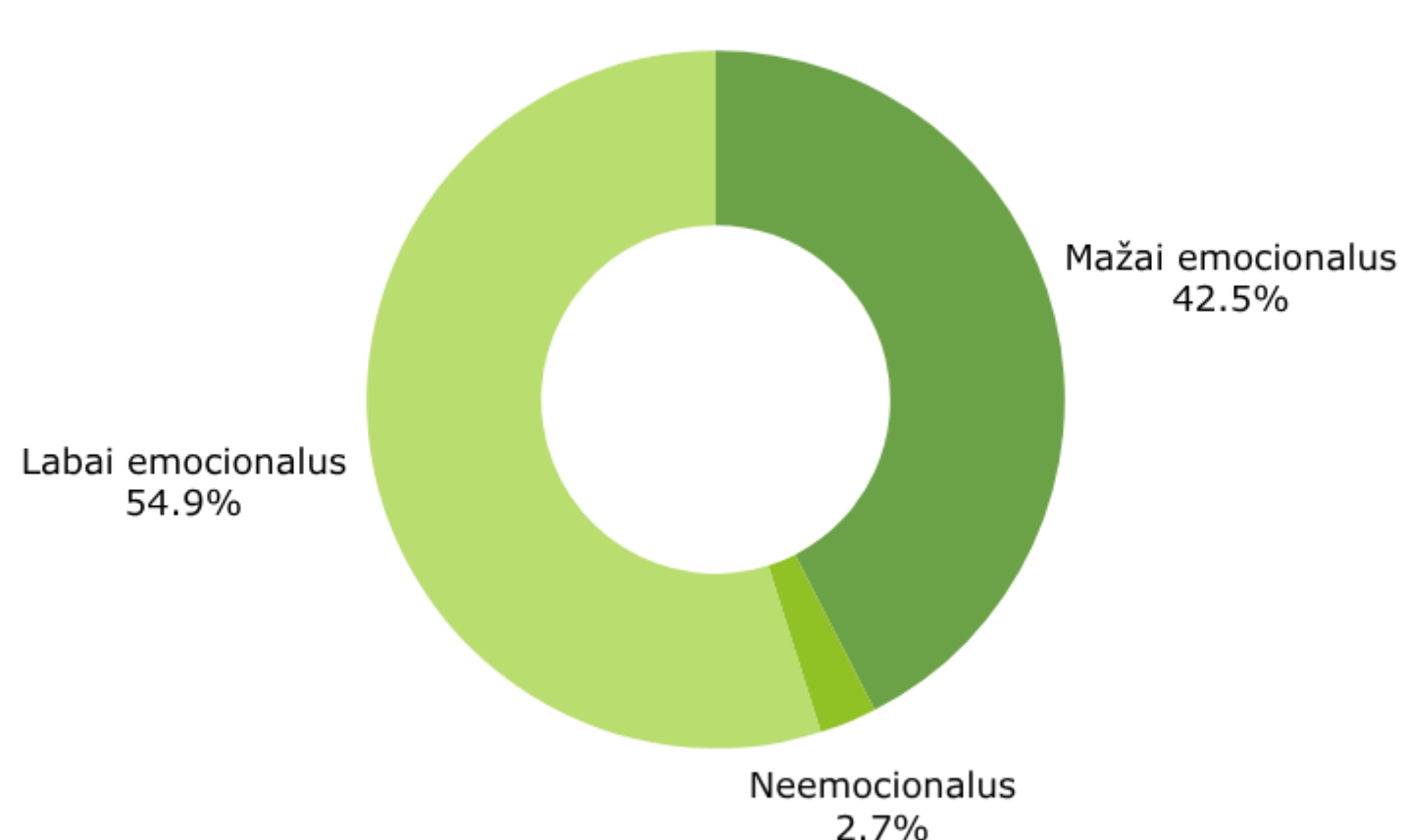
Taip pat dažnai pažymėti

- **apsirengimo ir nusirengimo įgūdžiai** (68,1 %)
- **atpratimas nuo sauskelnių** (62,8 %).



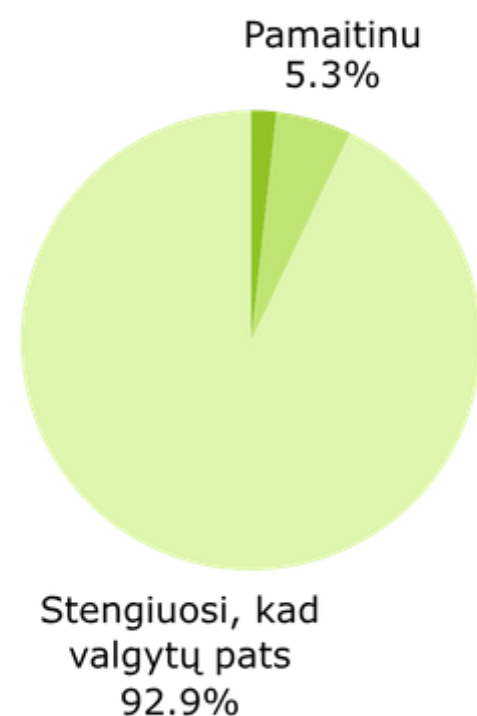
Vaiko emocinės savybės

- Atsakymai atskleidžia, jog daugiau nei pusė tėvų savo vaiką apibūdina kaip **labai emocionalų** (54,9 %), kiek mažiau – kaip mažai emocionalų (42,5 %), o visiškai neemocionaliais vaikai įvardijami itin retai (2,7 %).
- Vertinant vaikų apetitą, dauguma jų apibūdinami kaip **neišrankūs maistui** (68,1 %), rečiau – išrankūs (29,2 %) ar labai išrankūs (2,7 %).

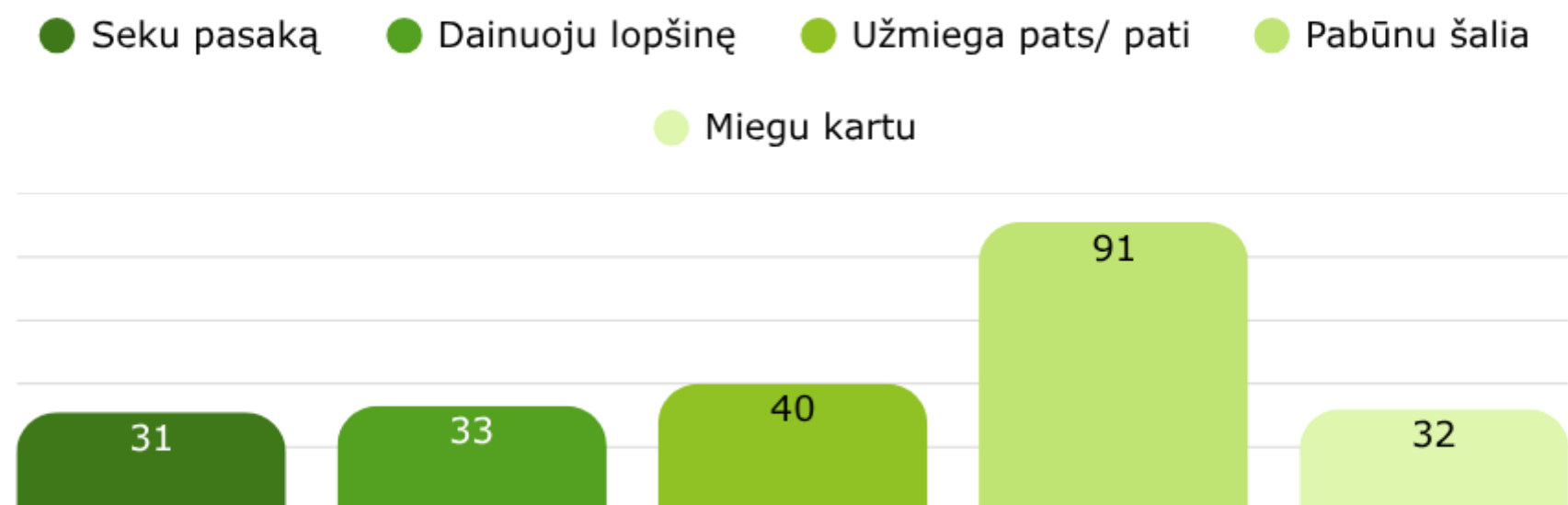


Vaiko kasdieniai įpročiai

Maitinimosi įpročiai namuose

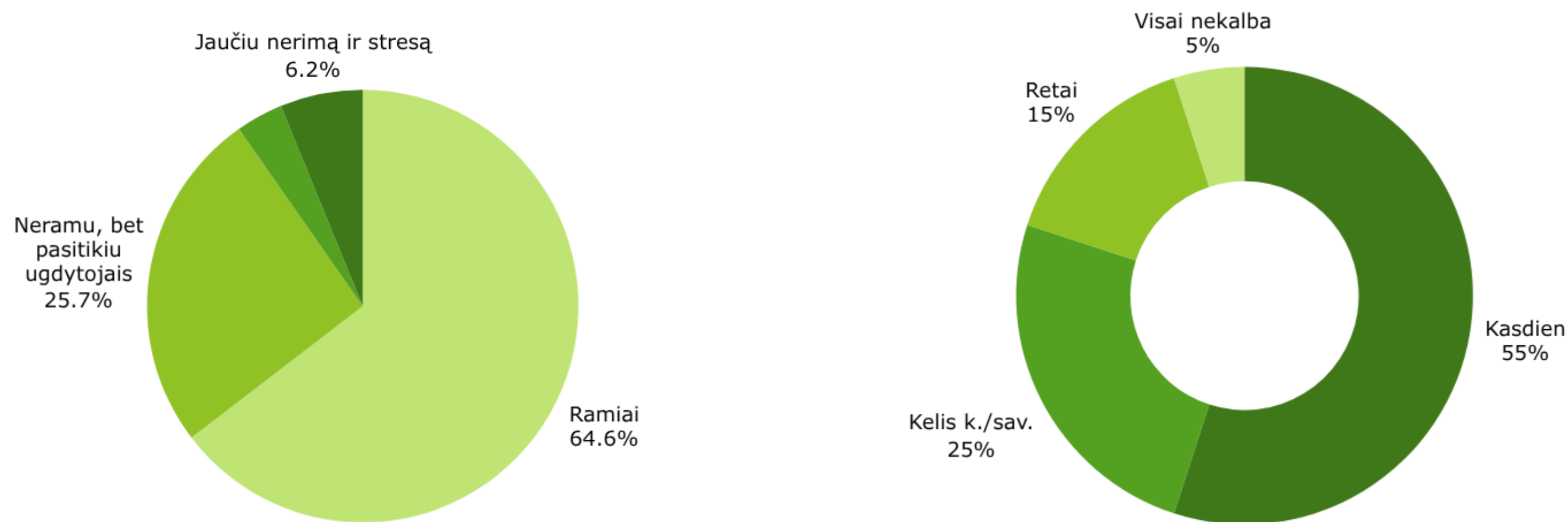


Migdymo įpročiai



- Didžioji dauguma tėvų skatina vaikų savarankiškumą– net 92,9 % nurodė, jog **stengiasi, kad vaikas valgytų pats**, o maitinimas ar žindymas minimas gerokai rečiau.
- Migdymo įpročių analizė rodo, kad dažniausiai tėvai **pabūna šalia vaiko** (80,5 %), o kiti būdai, tokie kaip savarankiškas užmigimas, lopšinių dainavimas, pasakų sekimas ar miegojimas kartu, pasirenkami rečiau.

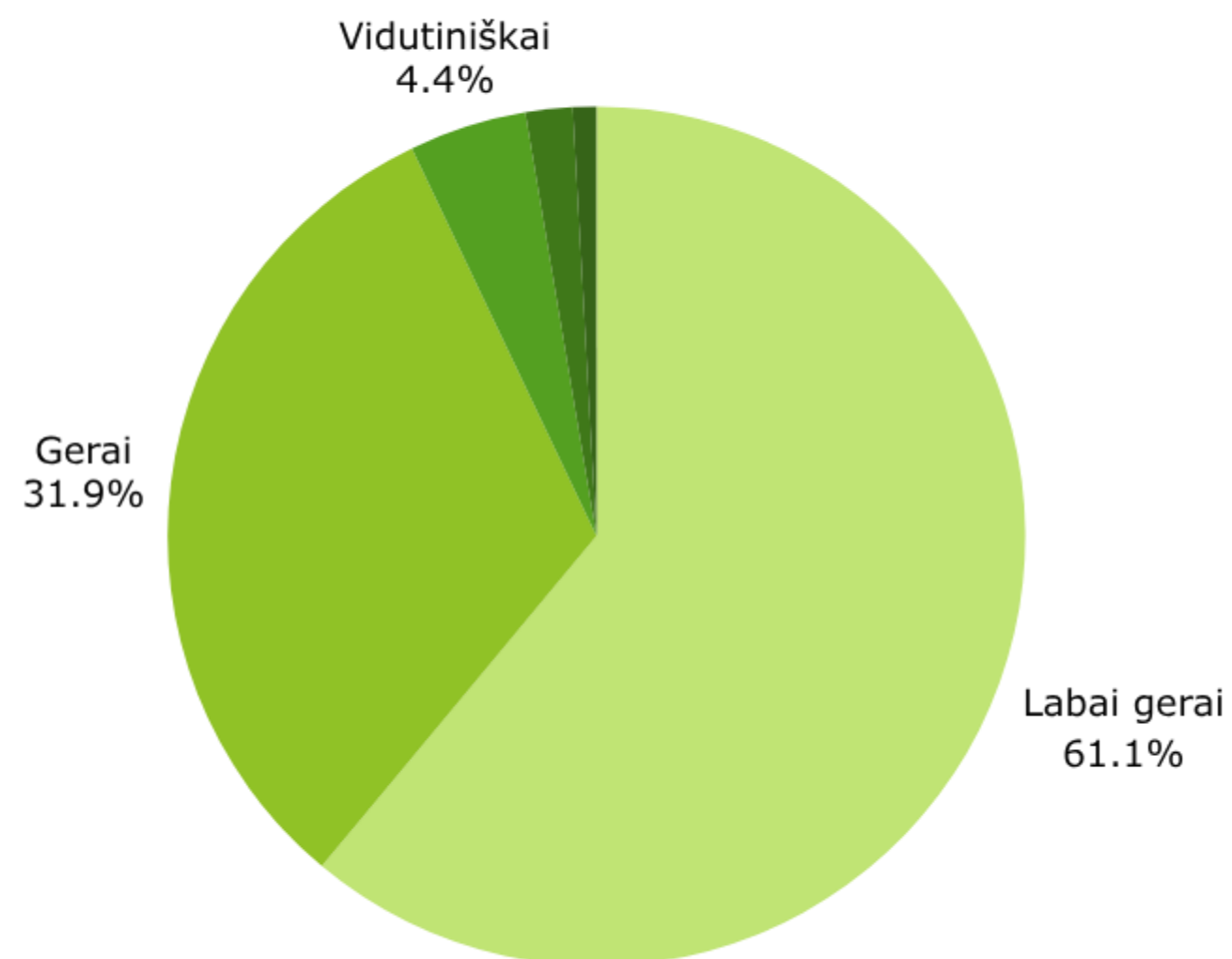
Tėvų ir vaikų emocinė savijauta



- Dauguma tėvų jaučiasi **ramiai** (64,6 %) palikdami savo vaiką ugdymo įstaigoje.
- Dauguma tėvų vaiko savijautą su ugdytojais aptaria **kasdien** (55 %) arba **kelis kartus per savaitę** (25 %).

Mokytojų pagalbos įvertinimas (tėvų nuomonė)

- Mokytojo gebėjimą padėti vaikui tėvai dažniausiai įvertino **labai gerai** (61,1 %) ir **gerai** (31,9 %).



Kas jums labiausiai padėjo adaptacijos laikotarpiu?

- **Pasitikėjimas** grupėje ir įstaigoje dirbančiais suaugusiais:
 - „Mūsų vaikas stipriai prisirišęs prie auklytės....“
 - „Mokytojų noras, patirtis“
 - „Pasitikėjimas mokytojomis“
- **Pokalbiai** su vaiku ir **režimo** laikymasis:
 - „Teigiami pokalbiai apie darželį“
 - „Pasakos“ apie darželį.
- **Tėvų patirtis** ir jų **emocinė būseną**:
 - „Padėjo tai, kad mergaitei darželis nebuvo svetima vieta, eidavome kartu pasiimti brolių iš vyresnių grupės“
- Vaiko **charakteris**:
 - „Vaikas labai greitai pripranta darželį nuo pirmų dienų“
- **Laikas**:
 - „Nuosekliai ilginamas buvimo laiką darželyje“
 - „Pratinimas prie darželio palaipsniui“
 - „Kad auklėtojos leido kartu pabūti, kartu maitinti, kartu apsiprasti prie naujos aplinkos pirmą savaitę“
- **Kitos priemonės**:
 - „Vaiko mylimiausias žaislas palengvino“

Tėvų rekomendacijos vaiko adaptacijai palengvinti (1)

- **Vaiko pažinimas ir individualumas.**

Tėvai pabrėžia, jog labai svarbu iš anksto surinkti kuo daugiau informacijos apie vaiką (poreikius, įpročius, nusiramavimo būdus, pomėgius).

Taip pat akcentuojama, kad kiekvienas vaikas yra individualus, o adaptacija lengvesnė, kai vaikas yra savarankiškesnis ir socialiai patyręs.

- **Stabilumas ir auklėtojų pastovumas.**

Vienas svarbiausių aspektų – mažinti auklėtojų kaitą. Vaikams saugumo jausmą suteikia pažįstami suaugusieji, todėl nuolatinė priežiūra padeda lengviau adaptuotis.

Tėvų rekomendacijos vaiko adaptacijai palengvinti (2)

- **Išankstinis pasiruošimas darželiui.**

Siūloma sudaryti galimybes vaikui susipažinti su darželio aplinka dar prieš pradedant jį lankyti.

Taip pat naudinga, kai darželis iš anksto pateikia anketas tėvams apie vaiką.

- **Tėvų vaidmuo ir emocinis palaikymas.**

Tėvai turėtų aktyviai kalbėtis su vaiku apie darželį, akcentuoti teigiamas patirtis, palaikyti vaiką ir nekelti neigiamų nuostatų. Svarbus nuolatinis emocinis saugumas.

- **Dienos rutina ir socialiniai įgūdžiai.**

Reguliarus dienos ritmas, įpročiai ir rutina padeda vaikui jaustis stabiliau. Taip pat naudinga vaiką pratinti būti su kitais žmonėmis ir dalyvauti bendrose veiklose dar prieš pradedant lankyti darželį.

Galima teigti, kad

Sėkmingą vaiko adaptaciją darželyje lemia:

- glaudus tėvų ir pedagogų bendradarbiavimas;
- pastovi ir saugi aplinka;
- išankstinis pasiruošimas;
- nuoseklus emocinis ir praktinis vaiko palaikymas.

